

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22372/2023
10.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца ДОО „Бео Сигма“ Панчево, коју заступа пуномоћник Драган Тодоровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради накнаде материјалне штете због повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 219/21 од 11.05.2023. године, у седници одржаној 10.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужене, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гжрр 219/21 од 11.05.2023. године у делу којим је одбијена жалба тужене и пресуда Вишег суда у Панчеву Прр1 1/21 од 09.09.2021. године у делу ставова првог и трећег изреке тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца ДОО „Бео Сигма“ Панчево у делу којим је тражио да се обавезе тужена Република Србија, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву да му на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ неисплаћеног потраживања у поступку стечаја број Ст 89/2010 пред Привредним судом у Панчеву у износу од 5.031.405,57 динара са законском затезном каматом од дана утужења 28.08.2019. године до исплате, умањен за евентуално наплаћене износе по том основу, а који износ ће се наплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, те **СЕ ОДБИЈА** захтев тужиоца да му тужена накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 180.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема оправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву Прр1 1/21 од 09.09.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ неисплаћеног потраживања у поступку стечаја број Ст 89/2010 пред Привредним судом у Панчеву у износу од 5.031.405,57 динара са законском затезном каматом од

дана утужења 28.08.2019. године до исплате, умањен за евентуално наплаћене износе по том основу, а који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије одређених за рад судова. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу за исплату законске затезне камате на износ главнице потраживања за период од 11.06.2010. године (као дана са којим је утврђен коначан износ потраживања тужиоца) до 27.08.2019. године, као и захтев за исплату законске затезне камате на износ од 732.955,38 динара за период од 11.10.2010. године као дана доспелости потраживања до 25.06.2021. године као дана плаћања. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 344.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гжрр 219/21 од 11.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност правноснажне другостепене пресуде у побијаном делу применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, над друштвеним предузећем „Тргопродукт“ из Панчева отворен је стечајни поступак пред Привредним судом у Панчеву под бројем Ст 89/10 дана 11.06.2010. године, који још увек није окончан. У овом стечајном поступку признато је и утврђено потраживање предузећа ДОО „Крне траде 017“ из Доње Ласине (старо име «Вестрговина» ДОО и «ЈСЗ Вестрговина «ДОО) и то закључком о листи утврђених и оспорених потраживања од 27.01.2011. године, што је верификовано и исказано у решењу за трећу делимичну деобу од 16.05.2013. године у трећем исплатном реду, које је закључно са 11.06.2010. године износило 8.430.964,37 динара. Тужилац је на основу уговора о уступању потраживања са ДОО „Крне траде 017“ из Доње Ласине ступио на место стечајног повериоца у наведеном стечајном поступку и поднео је суду приговор ради убрзања поступка. Решењем Привредног суда у Панчеву Р4 Ст 1178/2019 од 12.08.2019. године усвојен је приговор предлагача (овде тужиоца) и утврђено да му је у наведеном стечајном поступку повређено право на суђење у разумном року. Тужилац је делимично намирен кроз више делимичних деоба у износу од 2.666.603,42 динара, а након подношења тужбе и са износом о 732.955,38 динара, тако да је његово потраживање намирено са 37,63%. Преостало ненамирено потраживање тужиоца износи 5.031.405,57 динара, који износ потражује тужбом у овој парници. Стечајни дужник - друштвено предузеће „Тргопродукт“ из Панчева је мењало назив и правно форму органитовања, па је тако решењем ФИ 832/89 од 31.12.1989. године ово предузеће организовано као друштвено трговинско предузеће „Тргопродукт“ са П.О. Панчево, решењем Фи 4560/93 од 24.08.1993. године променило је статус у деоничарско друштво у мешовитој својини са ПО „Тргопродукт“ Панчево, решењем Фи 705/03 од 30.05.2003. године као друштвено предузеће за трговину на велико и мало „Тргопродукт“ Панчево. Решењем Агенције за

привредне регистре у Београду БД 43071/2005 од 01.07.2005. године ово предузеће је уписано у регистар привредних субјеката под пуним пословним именом - Друштвено предузеће за трговину на велико и мало „Тргопродукт” Панчево са регистрованим друштвеним капиталом са уделом од 100%. Решењем Агенције за привредне регистре у Београду БД 61577/2009 од 11.05.2009. године регистрована је промена правне форме и пословног имена у „Тргопродукт” АД Панчево и тада је регистрована промена оснивача овог друштва тако што је брисан друштвени капитал, а уписан акцијски капитал са уделом 100%.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су становишта да тужилац након утврђене повреде права на суђење у разумном року има право на накнаду имовинске штете због немогућности наплате утврђеног потраживања у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Панчеву под бројем Ст 89/10, применом чланова 4, 22. ставови 1. и 2. и 31. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року, члана 172. Закона о облигационим односима и члана 58. Устава Републике Србије, јер се ради о повреди права на мирну уживање имовине. У погледу висине штете, тужиоцу је иста призната у висини преосталог ненамиреног потраживања у наведеном стечајном поступку.

По оцени Врховног суда, овакво становиште нижестепених суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Према члану 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015), странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од годину дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Дакле, Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године). Наведени правни закључак допуњен је на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године тако да у погледу извршних дужника који не спадају у напред наведену категорију, већ се ради о физичким лицима или правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала, свакако је нужно утврђивати узрочнопоследичну везу између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда. Нужно је доказати да је дужник у тренутку покретања поступка за наплату имао довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате поверилац могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње у циљу наплате.

Наиме, иако је тужиоцу решењем Привредног суда у Панчеву Р4 Ст 1178/2019 од 12.08.2019. године утврђена повреда права на суђење у разумном року, тужилац

није доказао да је услед повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Панчеву Ст 89/10 претпео имовинску штету и да је она последица неадекватног поступања органа тужене за окончање тог поступка. Тужилац није доказао да је у моменту отварања стечајног поступка над стечајним дужником на рачуну стечајног дужника било средстава из којих би се могло исплатити тужиочево потраживање, а да му иста нису исплаћена због неправилног и незаконитог рада тужене, што би био основ одговорности за накнаду имовинске штете у овом поступку.

Следом наведеног, тужилац није доказао постојање узрочно-последичне везе између штете коју трпи (у висини признатог, а неисплаћеног потраживања) и неадекватног поступања суда у стечајном поступку у циљу намирања тужиочевог потраживања, за коју штету изазвану повредом права на суђење у разумном року би била објективно одговорна тужена.

Такође, тужена не може одговарати за комерцијална потраживања предузећа основаног на бази друштвеног или државног капитала са којим је тужилац слободном вољом ступио у комерцијални однос. У конкретном случају тужилац има ненамирено потраживање које није потраживање запосленог из радног односа према стечајном дужнику, већ комерцијално потраживање правног претходника тужиоца (који му је уступио потраживање) из уговорних односа са стечајним дужником, па тужена нема обавезу да тужиоцу накнади материјалну штету по основу члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, јер се одредба овог члана односи на материјалну штету која настане због дужине трајања судског поступка, а не због неисплаћивања дуга од стране стечајног дужника.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Тужена је у коначном исходу парнице успела у поступку, па јој на основу чланова 153. став 1., 154., 162. и 163. став 2. ЗПП припадају трошкови целог поступка. Висина је одмерена на име тражених и одређених трошкова за састав одговора на тужбу 22.500,00 динара, за састав две жалбе по 45.000,00 динара и за састав ревизије 67.500,00 динара, што је одмерено применом Тарифа о наградама и накнада трошкова за рад адвоката важећим у време предузимања ових процених радњи („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21 и „Службени гласник РС“ број 43/2023).

На основу изнетог, Врховни суд је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић